

INFORMACJE DLA OSÓB

TOWARZYSZĄCYCH ŚWIADKOM

PODZAS PRZESŁUCHANIA

Wszystkie wypadki morskie na wodach terytorialnych Wielkiej Brytanii oraz na brytyjskich statkach na całym świecie mogą zostać poddane badaniu przez Biuro Badania Wypadków Morskich (ang. Marine Accident Investigation Branch, MAIB).

Gdy dojdzie do wypadku morskiego, przedstawiciele licznych instytucji pojawiają się jednocześnie na miejscu zdarzenia i starają się ustalić, co zaszło. Podobne pytania, różniące się nieco naciskiem na poszczególne aspekty sprawy, zadawane będą przez policję, urzędników państwowych, prawników, ubezpieczycieli oraz inspektorów ds. badania wypadków morskich. Może to być przyczyną pewnej dezorientacji świadków.

Niniejsza publikacja przedstawia prawa i obowiązki osób wyznaczonych przez świadków na osoby towarzyszące podczas przesłuchania oraz po przesłuchaniu przez inspektorów Biura Badania Wypadków Morskich.

Marine Accident Investigation Branch (Biuro Badania Wypadków Morskich)

Biuro Badania Wypadków Morskich stanowi niezależny organ Ministerstwa Transportu z siedzibą w Southampton. MAIB prowadzi dochodzenia w sprawie wszelkich typów wypadków morskich, zarówno dotyczących statków jak i znajdujących się na nich ludzi. Podstawowym celem dochodzeń prowadzonych przez

Ochrona danych

MAIB wykonuje swoją pracę na mocy przepisów rozporządzeń 2012 dotyczących żeglugi handlowej (zgłaszanie i badanie wypadków). Przepisy te oraz sekcje 259, 260 i 267 Ustawy o żegludze handlowej z 1995 r., na mocy których przepisy te zostały wydane, umożliwiają MAIB uzyskanie wszelkich informacji niezbędnych do przeprowadzenia dochodzenia.

Uprawnienie MAIB do przetwarzania danych osobowych jest zgodne z postanowieniami art. 6 ust. 1 lit. e ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO), zgodnie z którym, *przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub władzy publicznej powierzonej administratorowi*. Wyjaśniono to bardziej szczegółowo w sekcji 8 ustawy o ochronie danych z 2018 r.

MAIB wykorzystuje opisane powyżej dane osobowe w celu sprawnego prowadzenia dochodzeń. Informacje te są chronione przed ujawnieniem zgodnie z sekcją 259(12) ustawy o żegludze handlowej z 1995 r. oraz postanowieniami przepisów dotyczących żeglugi handlowej (zgłaszania i dochodzenia w sprawie wypadków) z 2012 r. Regulacji 13.

Aby dowiedzieć się więcej o tym, jak RODO wpływa na sposób, w jaki wykorzystujemy i przechowujemy Twoje dane, przejdź do:

<https://www.gov.uk/government/organisations/marine-accident-investigation-branch/about/personal-information-charter>

Porady i informacje

Adres MAIB, pod którym można uzyskać dalsze informacje o działalności Biura i o konkretnych wypadkach:

Marine Accident Investigation Branch

First Floor, Spring Place
105 Commercial Road

Southampton

SO15 1GH

United Kingdom

Telefon:

+44 (0)23 8039 5500

E-mail:

iso@maib.gov.uk

Strona internetowa: www.gov.uk/maib

wydano odpowiedni nakaz sądu Wielkiej Brytanii. Kopie nagrania nie są udzielane świadkom, ale mogą oni zażądać sprawdzenia zapisu przesłuchania na etapie konsultacji dotyczącej wersji roboczej raportu z dochodzenia. Ma to miejsce zazwyczaj po czterech miesiącach od rozpoczęcia dochodzenia.

Oprócz nagrania audio lub wideo, inspektor może poprosić świadka o podpisanie pisemnego oświadczenia zawierającego podsumowanie zeznań. Treść oświadczenia może zawierać opis kwalifikacji świadka i inne dane, relację świadka i jego osobiste opinie na temat wypadku, którego dotyczy dochodzenie. Po sporządzeniu oświadczenia świadek będzie mógł je osobiście przeczytać lub może ono zostać odczytane na głos przez inspektora przed podpisaniem przez świadka.

Podobnie jak nagrania z przesłuchania, oświadczenia mają charakter poufny. MAIB nie ujawnia faktu złożenia oświadczenia przez świadka i nie ujawnia jego treści, z wyjątkiem przypadków objętych nakazem sądu. Świadek lub, na życzenie świadka, jego adwokat może otrzymać kopię oświadczenia i może ją zachować. Świadek ma prawo przekazać kopię swojego oświadczenia osobom trzecim, jeżeli sobie tego życzy, ale MAIB nie może tego zrobić w imieniu świadka. Osoba towarzysząca świadkowi podczas dochodzenia nie jest uprawniona do otrzymania kopii tego dokumentu.

Podczas przesłuchania osoba towarzysząca świadkowi może robić notatki w jego imieniu. Należy jednak pamiętać, że wszystkie informacje udzielone przez świadka w trakcie przesłuchania służą wyłącznie celom dochodzenia MAIB w kwestiach bezpieczeństwa, są traktowane jako poufne i osobie towarzyszącej podczas przesłuchania **nie wolno ich ujawniać** żadnym stronom trzecim bez zgody świadka..

MAIB jest ustalenie przyczyn i okoliczności wypadków, co umożliwi uniknięcie podobnych zjść w przyszłości.

MAIB nie szuka winnych i **nie** jest instytucją kontrolną ani organem ścigania.

Zadaniem MAIB jest ocena wypadków i incydentów, badanie przypadków mających szersze konsekwencje związane z bezpieczeństwem żegluga oraz podawanie do wiadomości publicznej wyników dochodzenia. Ocena zjść i wyniki dochodzenia mogą prowadzić do wydania przez MAIB zaleceń dotyczących bezpieczeństwa odpowiednim osobom i organizacjom. W przeszłości odbiorcami zaleceń tego typu były: Agencja Morska i Straż Przybrzeżna (ang. Maritime and Coastguard Agency, MCA), towarzystwa klasyfikacyjne, właściciele/armatorzy statków, kierownictwo przystani i inne podmioty.

W ramach dochodzenia, MAIB przesłuchuje świadków w celu poznania przebiegu i przyczyn wypadku. Oznacza to rozmowy z osobami pośrednio powiązanymi z zjściem, a także osobami biorącymi w nim udział lub naocznymi świadkami. Dla ułatwienia, wszystkie te osoby określane są jako świadkowie.

Przesłuchania przez MAIB prowadzone są na mocy Ustawy o żegludze handlowej z 1995 r., ust. 256, oraz przepisów wykonawczych. Na mocy ustawodawstwa inspektorzy są upoważnieni do żądania stawienia się świadka w celu przesłuchania, a świadkowie są zobowiązani do udzielania odpowiedzi na pytania inspektora zgodnie z prawdą. Odmowa udzielania zeznań stanowi naruszenie przepisów Ustawy o żegludze handlowej.

W celu ochrony świadków MAIB obowiązują następujące zasady::

- ▶ prawdziwe zeznania udzielone MAIB podczas przesłuchania nie mogą zostać wykorzystane do obciążenia świadka (lub jego współmałżonka) przed sądem¹;

¹ Sąd oznacza Sąd Najwyższy w Anglii, Walii i Irlandii Północnej oraz Najwyższy Sąd Cywilny w Szkocji.

- ▶ wszystkie informacje uzyskane w trakcie przesłuchania są traktowane przez MAIB jako poufne i mogą zostać ujawnione wyłącznie na mocy decyzji sądu; oraz
- ▶ MAIB nie wolno ujawniać nazwisk przesłuchiwanego świadków.

Kwestie do rozważenia przed wyrażeniem zgody na towarzyszenie świadkowi podczas przesłuchania

Przesłuchanie odbywa się wyłącznie w obecności świadka i inspektora. Świadek może jednak wyznaczyć inną osobę, która może być obecna podczas przesłuchania i może mu udzielić wsparcia. Osobą tą może być dowolna osoba znana świadkowi, pod warunkiem że sama nie jest świadkiem w sprawie.

Osoba towarzysząca świadkowi może doradzać świadkowi w dowolnych kwestiach oraz może robić notatki na jego życzenie. Osobie towarzyszącej nie wolno przeszkodzić świadkowi w udzieleniu bezpośredniej odpowiedzi na pytania inspektorów ani radzić świadkowi, aby takiej odpowiedzi nie udzielał. Osobie towarzyszącej nie wolno również występować w interesie innych stron w trakcie przesłuchania.

Interesy właściciela statku/armatora lub ubezpieczyciela mogą się znacznie różnić od interesów świadka. Jeżeli dana osoba zgodzi się towarzyszyć świadkowi podczas przesłuchania, musi ona wyjaśnić świadkowi, czy występuje w imieniu jakichkolwiek innych zainteresowanych stron. Jeżeli wystąpi wyraźny konflikt interesów, dana osoba powinna odmówić występowania w roli osoby towarzyszącej świadkowi. Jeżeli konflikt interesów zostanie ujawniony podczas przesłuchania, osoba towarzysząca powinna przerwać przesłuchanie i powiadomić o tym fakcie inspektora. W takich okolicznościach zazwyczaj odpowiednim postępowaniem będzie wyznaczenie innej osoby towarzyszącej świadkowi.

Przedstawiciele firmy lub ubezpieczyciela firmy obecni podczas przesłuchania świadka przez MAIB powinni uwzględnić to, że konflikt interesów może zostać ujawniony na późniejszym etapie dochodzenia. Jeżeli konflikt interesów zostanie ujawniony, inspektor

kierujący dochodzeniem powinien zostać o nim powiadomiony i, w razie potrzeby, należy podjąć odpowiednie działania w celu ochrony zeznań świadka.

Świadkowie często pytani są o przebieg ich pracy dla danej firmy i muszą odpowiadać szczerze. Jeżeli zdaniem osoby towarzyszącej jej obecność podczas przesłuchania mogłaby utrudnić zeznania, powinna ona odmówić udziału w przesłuchaniu.

Wykluczenie z przesłuchania

Świadek powinien dokładnie rozważyć własne interesy podczas wyznaczania osoby towarzyszącej podczas przesłuchania. W tym celu świadkowi zaleca się powiadomienie inspektora o życzeniu wykluczenia określonych osób z obecności podczas przesłuchania. Świadek nie musi uzasadniać swojej próby i nie należy wyciągać z tego żadnych wniosków.

Inspektor prowadzący przesłuchanie jest upoważniony, za zgodą Głównego Inspektora, do wykluczenia osoby towarzyszącej świadkowi, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że jej obecność może utrudnić dochodzenie. W takiej sytuacji świadek będzie mieć możliwość wyznaczenia innego przedstawiciela, którego obowiązywać będą takie same warunki. Inspektor nie może wykluczyć z przesłuchania adwokata działającego wyłącznie w imieniu świadka. MAIB może jednak powiadomić odpowiedni organ kontrolny o podejrzeniu działania niezgodnego z zasadami etyki zawodowej przez osobę wyznaczoną, jeżeli szkodzi to rzetelności dochodzenia.

Nagranie przesłuchania i oświadczenie

Przesłuchania prowadzone przez inspektorów MAIB na terenie jurysdykcji Wielkiej Brytanii są nagrywane w formacie elektronicznym. Zgodnie z zasadami MAIB są to jedyne nagrania audio lub wideo, które wolno wykonywać w celu zabezpieczenia rzetelnego przebiegu dochodzenia. Poza terenem jurysdykcji Wielkiej Brytanii inspektorzy MAIB są zobowiązani do uzyskania zgody świadka na dokonanie zapisu przesłuchania.

Nagrania wszystkich przesłuchań są chronione prawem brytyjskim i nie zostają ujawniane żadnym osobom spoza MAIB, z wyjątkiem przypadków w których